

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"

5000 гр. Велико Търново, бул. "България" № 76 телефон: (062) 618 822; факс: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

СТАНОВИЩЕ

от подполковник доцент доктор Кирил Ташков Желязков, началник на катедра "Военни науки" на факултет "Общовойскови" при НВУ "Васил Левски", служебен телефон 062/618717, e-mail: k.zhelyazkov@nvu.bg

на дисертационния труд на майор Георги Белчев Белчев

на тема: "ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТАКТИЧЕСКА И ТАКТИКО-СПЕЦИАЛНА ПОДГОТОВКА С КУРСАНТИТЕ И СПЕЦИАЛИЗАНТИ"

представен за придобиване на образователна и научна степен "Доктор"

Област на висше образование "Сигурност и отбрана"

Професионално направление "Военно дело"

Научна специалност "Организация и управление на Въоръжените сили"

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Натрупването на практически и теоретични знания, тяхното систематизиране и използване при воденето на бойни действия обуславя зараждането и развитието на военната наука и изкуство. Тези два раздела от своя страна взаимно се допълват, изучавайки и изследвайки характера, принципите, формите и способите за подготовка и водене на различни по мащаб операции. Погледнати през призмата на времето военната наука и изкуство прогресивно се развиват, генерирайки теоретични основи, базирани на знанията, обективните закони, постиженията в областта на обществените и техническите науки, както и на закономерностите на войната.

Макар в съвременни условия конвенционалните военни конфликти да се превръщат във все по-малко вероятни, съществуването на армията само по себе си определя необходимостта за развиване на командири – силни личности и пълководци, които да обучават, възпитават и водят войските, давайки пример и реализирайки своите знания и умения придобити с изучаването на военната наука и изкуство и натрупания практически опит. Тази запазила се във времето потребност продължава да се базира на офицерството като професия, поставяйки трайно фокуса върху нуждата за постоянно усъвършенстване процеса на обучение на бъдещите офицери и последващата им специална подготовка в зависимост от заеманата длъжност.

Актуалността на представения от майор Белчев дисертационния труд се определя от разглеждания в него проблем, че динамичните изменения на средата за сигурност поставят все по-големи изисквания към подготовката на командния състав, пренасяйки фокуса на обучението провеждано в НВУ "Васил Левски" към придобиване на компетенции и умения във все по-широк спектър от области. Това от своя страна определя необходимостта за преосмисляне ролята на тактическата и тактико-специалната подготовка. Две дисциплини, които предоставят възможност за постигане на всеобхватност в обучението на курсантите и специализантите в областта на военното дело.

Приемайки факта, че ресурсите за провеждане на обучението – времеви и материални никога няма да са достатъчни, авторът разглежда тактическата и

тактико-специалната подготовка като възможност за създаване на реалистична среда, в която гъвкаво да се прилагат и усъвършенстват знанията и уменията придобити чрез всеки един дял включен е учебните планове. Следователно адаптирането на двете учебни дисциплини към новите реалности на средата за сигурност и разглеждането им като събирателни е важен момент за синхронизиране на отделните елементи от процеса на обучение в рамките на системата за военно образование.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Изследването на еволюцията на военното обучение на офицерите доказва необходимостта за провеждането му в рамките на военнообразователната система. Същевременно то не остава изолирано от динамичните изменения на средата за сигурност. Това определя необходимостта за адаптиране на военното обучение към новите реалности съсредоточавайки се върху практикоприложните дисциплини. Следователно военната подготовка на курсантите и специализантите до голяма степен зависи от обучението по тактика, което се осъществява чрез системното планиране и провеждане на дисциплините тактическа и тактико-специална подготовка. Първостепенно значение в тях има усвояването на практически умения в условия максимално близки до реалните.

Съсредоточавайки се върху тази теза представените от автора на дисертационният труд изследвания имат научен и научно-приложен характер като допринасят за обогатяване на теорията, свързана с елементите на системата за обучение на курсантите и специализантите по тактическа и тактико-специална подготовка. Получените резултати и приноси могат да бъдат структурирани както следва:

2.1. Научни резултати.

- анализирани и разграничени са понятията военно обучение, образование, подготовка и тренировка, което допринася за тяхното дефиниране от гледна точка на курсантите и специализантите, а формулираният и

систематизиран терминологичен апарат може да бъде използван за бъдещи изследвания в научната област;

- изследвано е развитието на военното обучение на офицерите в резултат, на което са доказани съпътстващите го закономерности, чието анализиране създава ясна основа за формулиране на направления за усъвършенстване на военнообразователната система;
- анализирани са съвременните модели за обучение по тактика в някои от страните с доказан принос във военното образование, като систематизирането на техните особености, предимства и недостатъци може да се използва за бъдещи изследвания в областта на подготовката на курсантите и специализантите;
- предложен е модел на системата за обучение по тактическа и тактикоспециална подготовка, чиято структура улеснява възможността за анализиране на съставните елементи, взаимовръзките и протичащите процеси;
- анализирани са факторите влияещи върху модела на системата за обучение по тактическа и тактико-специална подготовка като е дефинирано тяхното отрицателно въздействие върху крайния продукт, с което се допринася за формиране на направления за усъвършенстване.

2.2. Научно-приложни резултати.

- разработен е модел за координиране и синхронизиране на обучението по тактическа и тактико-специална подготовка на курсантите, като в допълнение е изготвен разчет за провеждане на съвместни занятия между отделните специализации;
- предложен е тематичен разчет на занятията по тактическа подготовка със специализация "Мотопехотни и танкови войски", който е базиран на утвърдената рамка за разработване на нови учебни планове и изискванията към специалната подготовка на курсантите;
- за усъвършенстване на обучението по методика на тактическата и тактико-специалната подготовка на курсантите е предложено въвеждане на полеви модул в края на всеки семестър от образователния период, като същия е

апробиран в рамките на дисертационния труд и е изследвана ефективността на постигнатите резултати;

- формулирана е класификация на краткосрочни курсове, които могат да се провеждат в периода на обучение на курсантите и специализантите с поставяне на основния фокус върху компенсиране на несъответствията в учебно-материалната база на НВУ "Васил Левски";
- систематизирани са подходите за усъвършенстване дейността на преподавателския състав при организиране и провеждане на обучението по тактическа и тактико-специална подготовка.

3. Критични бележки.

Въпреки цялостният завършен вид на дисертационния труд при техническото му оформяне се забелязват редакционни и пунктуационни грешки, които не влияят на значимостта на разработката, но създават недобро впечатление за автора. Част от представените схеми не са добре разяснени с отделни абзаци, което води до неясно илюстриране на някои от постигнатите резултати.

Посочените бележки не се отразяват на качеството и резултатите постигнати в дисертационния труд, а следва да послужат като основа за подобряване на научната работа на автора в бъдеще, особено по отношение прецизността на техническото изпълнение и оформяне.

4. Заключение.

В представения за оценка дисертационен труд в пълен обем са проведени анализи и изследвания. Предложени са конкретни насоки за усъвършенстване на обучението по тактическа и тактико-специалната подготовка на курсантите и специализантите, както и модел за логичното му синхронизиране с останалите дисциплини.

Считам, че представения от майор Белчев дисертационен труд има завършен вид и отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

5. Оценка на дисертационния труд.

На основание на изложеното по-горе давам положителна оценка на представения от майор Георги Белчев Белчев дисертационен труд на тема: "Изследване на възможностите за усъвършенстване на обучението по тактическа и тактико-специална подготовка с курсантите и специализанти".

Предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на майор Белчев образователна и научна степен "Доктор" по научна специалност "Организация и управление на въоръжените сили", в професионално направление "Военно дело", от област на висше образование "Сигурност и отбрана".

24.03.2021 г.

Член на научно жури:

гр. Велико Търново

подп. доц. д-р

Кирил ЖЕЛЯЗКОВ

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

5000 Veliko Tarnovo, Bulgaria Bld № 76 telephone: (062) 618 822; fax: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

STATEMENT

of Lieutenant Colonel Associate Professor Ph. D Kiril Tashkov Zhelyazkov,
Chief of Military Science Department in Land Forces Faculty at Vasil Levski NMU,
service phone 062/618717, e-mail: k.zhelyazkov@nvu.bg

of dissertation work, belongs to major Georgi Belchev Belchev

on theme: "RESEARCH OF THE EDUCATIONAL IMPROVEMENT
POSSIBILITIES IN TACTICAL AND TACTICAL-SPECIAL TRAINING
WITH THE CADETS AND SPECIALISTS"

presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor"

Field of higher education "Security and Defence"

Professional field "Military Affairs"

Science Specialty "Organization and Management of the Armed Forces"

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

The accumulation of practical and theoretical knowledge, their systematization and use in combat operations determines the emergence and development of military science and art. These two sections, in turn, complement each other, studying and exploring the nature, principles, forms and methods of preparing and conducting operations of different scales. Viewed through the prism of time, military science and art are progressively developing, generating theoretical foundations based on knowledge, objective laws, achievements in the field of social and technical sciences, as well as the regularities of war.

Although in modern conditions conventional military conflicts are becoming less and less probable, the existence of the army in itself determines the need to develop commanders – strong personalities and commanders to educate, discipline and lead troops, setting an example and realizing their knowledge and skills acquired through the study of military science and art and the accumulated practical experience. This time-honored need continues to be based on officers as a profession, placing a lasting focus on the necessity for continuous improvement of educational process of future officers and their subsequent special training depending on the position held.

The actuality of the dissertation presented by major Belchev is determined by the problem considered in it, that the dynamic changes in the security environment place increasing demands on the education of the command staff, shifting the focus of training conducted at Vasil Levski NMU to the acquisition of competencies and skills in a wider range of areas. This in turn determines the need to rethink the role of tactical and tactical special training. These are two disciplines that provide an opportunity to achieve comprehensive training of cadets and specialists in the field of military affairs.

Accepting the fact that the resources for conducting the education – time and material will never be sufficient, the author considers the tactical and tactical-special training as an opportunity to create a realistic environment in which to flexibly apply and improve the knowledge and skills acquired through each title included study plans. Therefore, the adaptation of the two subjects to the new realities of the security

environment and their consideration as collective is an important moment for the synchronization of the individual elements of the training process within the military education system.

2. Evaluation of the scientific results and the contributions of the dissertation.

The research of the evolution of officers' military education proves the need to conduct it within the military education system. At the same time, it does not remain isolated from the dynamic changes of the security environment. This determines the need to adapt military training to new realities by focusing on practical-applied disciplines. Therefore, the military training of cadets and trainees largely depends on the training in tactics, which is carried out through the systematic planning and conduct of the disciplines tactical and tactical-special training. Of paramount importance in them is the acquisition of practical skills in conditions as close as possible to the real ones.

Focusing on this thesis, presented by the author of the dissertation research has a scientific and scientifically-applied nature and contributes to the enrichment of the theory related to the elements of the system of training of cadets and specialists in tactical and tactical-special training. The results obtained and contributions can be structured as follows:

2.1. Scientific results.

- the concepts of military teaching, education, preparation and training are analyzed and distinguished, which contributes for their definition from the point of view of cadets and specialists, and formulated and systematized terminological apparatus can be used for future research in the scientific field;
- the development of the military education of the officers has been studied, as a result of which the accompanying regularities have been proved, the analysis of which creates a clear basis for formulating directions for improvement of the military education system;

- modern models for tactical training in some of the countries with proven contribution to military education are analyzed, and the systematization of their features, advantages and disadvantages can be used for future research in the field of training cadets and graduates;
- a model of the educational system for tactical and tactical-special training is proposed, the structure of which facilitates the possibility to analyze the constituent elements, the interrelations and the ongoing processes;
- the factors influencing the model of the educational system for tactical and tactical-special training are analyzed and their negative impact on the final product is defined, which contributes to the formation of directions for improvement.

2.2. Scientific-applied results.

- a model for coordination and synchronization of the education in tactical and tactical-special training of the cadets has been developed, and in addition a calculation has been prepared for conducting joint classes between the separate specializations;
- a thematic calculation of the tactical training lessons with the specialization "Mechanized Infantry and Tank Troops" is proposed, which is based on the approved framework for the development of new curricula and the requirements for the special training of the cadets;
- in order to improve the education in the methodology of tactical and tacticalspecial training of cadets, it is proposed to introduce a field module at the end of each semester of the educational period, as it is tested within the dissertation and the effectiveness of the achieved results is studied;
- a classification of short-term courses, which can be conducted in the period of training of the cadets and the specialists with placing the main focus on the compensation of the discrepancies in the educational material base of the Vasil Levski NMU has been formulated;
- the approaches for improving the activity of the teaching staff in organizing and conducting the training in tactical and tactical-special training are systematized.

3. Critical notes.

Despite the overall completed type of the dissertation, editorial and punctuation errors are noticed in its technical design, which do not affect the significance of the development, but create a bad impression on the author. Some of the presented schemes are not well explained in separate paragraphs, which leads to a vague illustration of some of the achieved results.

These mentioned notes do not affect the quality and results achieved in the dissertation body, but should serve as a basis for improving the scientific work of the author in the future, especially in terms of precision of technical implementation and design.

4. Conclusion.

Analyzes and researches have been carried out in full volume in the dissertation submitted for evaluation. Specific guidelines for educational improvement in tactical and tactical-special training of cadets and trainees are proposed, as well as a model for its logical synchronization with other disciplines.

I believe that the presented dissertation by major Belchev has a completed form and meets the requirements for obtaining an educational and scientific degree "Doctor".

5. Evaluation of the dissertation.

Based on the above, I give a positive assessment of the dissertation presented by major Georgi Belchev Belchev on the topic "Research of the Educational Improvement Possibilities in Tactical and Tactical-Special Training with the Cadets and Specialists".

I propose to the Honored Scientific Jury to award Major Belchev an educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces", in the professional field "Military Affairs", in the area of higher education "Security and Defense".

March 24, 2021 г.

Member of the scientific jury:/

Veliko Tarnovo

Lt Col Assoc. Prof. Ph. D

Kiril ZHELYAZKOV